

Instytut Techniki Budowlanej

**APROBATA TECHNICZNA ITB
AT-15-6666/2010**

**Zaprawa zalewowa
PAGEL V1/40**

WARSZAWA

Aprobata techniczna została opracowana
w Zakładzie Aprobát Technicznych
przez mgr inż. Barbarę DŁUŻEWSKĄ

Projekt okładki: Ewa Kossakowska

GW I

Kopiowanie aprobaty technicznej
jest dozwolone jedynie w całości

Wykonano z oryginałów bez opracowania wydawniczego

© Copyright by Instytut Techniki Budowlanej
Warszawa 2010

ISBN 978-83-249-3285-6

Instytut Techniki Budowlanej

Dział Wydawniczy, 02-656 Warszawa, ul. Ksawerów 21, tel.: 22 843 35 19

Format: pdf

Wydano w grudniu 2010 r.

Zam. 745/2010

Seria: APROBATY TECHNICZNE

APROBATA TECHNICZNA ITB AT-15-6666/2010

Na podstawie rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 8 listopada 2004 r. w sprawie aprobát technicznych oraz jednostek organizacyjnych upoważnionych do ich wydawania (Dz. U. Nr 249, poz. 2497), w wyniku postępowania aprobacyjnego dokonanego w Instytucie Techniki Budowlanej w Warszawie na wniosek firmy:

PAGEL® SPEZIAL BETON GmbH & Co. KG
D-45355 Essen, Wolfsbankring 9, Niemcy

stwierdza się przydatność do stosowania w budownictwie wyrobu pod nazwą:

ZAPRAWA ZALEWOWA PAGEL V1/40

w zakresie i na zasadach określonych w Załączniku, który stanowi integralną część niniejszej Aprobaty Technicznej ITB.

Termin ważności:
22 listopada 2015 r.

Załącznik:
Postanowienia ogólne i techniczne

DYREKTOR
Instytutu Techniki Budowlanej

Marek Kaproń

Warszawa, 22 listopada 2010 r.

ZAŁĄCZNIK

POSTANOWIENIA OGÓLNE I TECHNICZNE**SPIS TREŚCI**

1. PRZEDMIOT APROBATY	3
2. PRZEZNACZENIE, ZAKRES I WARUNKI STOSOWANIA.....	3
3. WŁAŚCIWOŚCI TECHNICZNE. WYMAGANIA	3
4. PAKOWANIE, PRZECHOWYWANIE I TRANSPORT	5
5. OCENA ZGODNOŚCI	5
5.1. Zasady ogólne	5
5.2. Wstępne badanie typu	6
5.3. Zakładowa kontrola produkcji	6
5.4. Badania gotowych wyrobów	7
5.5. Częstotliwość badań.....	7
5.6. Metody badań	7
5.7. Pobieranie próbek do badań	8
5.8. Ocena wyników badań.....	9
6. USTALENIA FORMALNO-PRAWNE	9
7. TERMIN WAŻNOŚCI	10
INFORMACJE DODATKOWE.....	10

1. PRZEDMIOT APROBATY

Przedmiotem niniejszej Aprobaty Technicznej ITB jest zaprawa zalewowa o nazwie handlowej PAGEL V1/40, produkowana przez niemiecką firmę PAGEL® SPEZIAL BETON GmbH & Co. KG.

Zaprawa PAGEL V1/40 wytwarzana jest w postaci suchej mieszanki cementu portlandzkiego, kruszywa kwarcowego o uziarnieniu $0 \div 4$ mm oraz domieszek modyfikujących.

Przed zastosowaniem suchą mieszankę PAGEL V1/40 należy zmieszać z wodą dodatkową w ilości 12% (wagowo).

Wymagane właściwości zaprawy PAGEL V1/40 podano w p. 3.

2. PRZEZNACZENIE, ZAKRES I WARUNKI STOSOWANIA

Zaprawa PAGEL V1/40 przeznaczona jest do wykonywania podlewek pod maszyny, urządzenia technologiczne i łożyska mostowe oraz do zalewania gniazd śrub kotwiących i złączy elementów prefabrykowanych. Może być też stosowana do wykonywania podlewek pod słupy żelbetowe i stalowe.

Grubość warstwy zaprawy PAGEL V1/40 powinna wynosić od 20 mm do 100 mm.

Stosowanie wyrobu, którego dotyczy niniejsza Aprobata Techniczna powinno być zgodne z projektem technicznym określonego obiektu, opracowanym z uwzględnieniem:

- obowiązujących norm i przepisów techniczno-budowlanych,
- właściwości technicznych wyrobu, określonych w niniejszej Aprobacie Technicznej,
- zaleceń zawartych w firmowej instrukcji technicznej opracowanej przez Producenta.

3. WŁAŚCIWOŚCI TECHNICZNE. WYMAGANIA

Wymagane właściwości techniczne zaprawy PAGEL V1/40 podano w tablicy 1.

Tablica 1

Poz.	Właściwości	Wymagania	Metoda badania według
1	2	3	4
1	Wygląd zewnętrzny	jednorodna mieszanina suchych składników, o jednolitej barwie w całej masie	p. 5.6.1
2	Gęstość nasypowa w stanie luźnym, kg/m ³	1550 ± 10%	PN-EN 1097-3:2000
3	Konsystencja:		
	– głębokość zanurzenia stożka pomiarowego, cm	11 ± 1	PN-85/B-04500
	– średnica rozplywu próbki, cm	> 32	PN-EN 1015-3:2000
4	Czas zachowania właściwości roboczych określony zmniejszeniem średnicy rozplywu próbki o 30 mm, min	≥ 180	PN-EN 1015-9:2001, metoda B
5	Wytrzymałość na zginanie, MPa:		PN-EN 1015-11:2001
	– po 1 dniu	≥ 5,0	
	– po 28 dniach	≥ 10,0	
	– po 90 dniach	≥ 12,0	
6	Wytrzymałość na ściskanie, MPa:		PN-EN 1015-11:2001
	– po 1 dniu	≥ 35,0	
	– po 28 dniach	≥ 65,0	
	– po 90 dniach	≥ 80,0	
7	Nasiąkliwość, %	≤ 8	PN-85/B-04500
8	Skurcz po 90 dniach, ‰	≤ 1,3	p. 5.6.2
9	Pęcznienie po 90 dniach, ‰	≤ 0,3	p. 5.6.2
10	Mrozoodporność badana w wodzie i soli (2% NaCl):		p. 5.6.3
	– stopień mrozoodporności	F150	
	– ubytek masy, %	≤ 5,0	
	– wytrzymałość na zginanie, MPa	≥ 10,0	
	– wytrzymałość na ściskanie, MPa	≥ 70,0	
11	Stężenie naturalnych pierwiastków promieniotwórczych:		Instrukcja ITB Nr 234
	– wskaźnik aktywności f ₁	≤ 1 ^{*)}	
	– wskaźnik aktywności f ₂ , Bq/kg	≤ 200 ^{*)}	

^{*)} według Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 grudnia 2002 r. w sprawie wymagań dotyczących zawartości naturalnych izotopów promieniotwórczych w surowcach i materiałach stosowanych w budynkach przeznaczonych na pobyt ludzi i inwentarza żywego, a także w odpadach przemysłowych stosowanych w budownictwie, oraz kontroli zawartości tych izotopów (Dz. U. Nr 220/2002, poz. 1850)

4. PAKOWANIE, PRZECHOWYWANIE I TRANSPORT

Sucha mieszanka PAGEL V1/40 powinna być dostarczana w szczelnie zamkniętych workach papierowych o masie netto 25 kg lub innych opakowaniach firmowych. Na każdym opakowaniu powinna być umieszczona etykieta zawierająca co najmniej następujące dane:

- nazwę wyrobu,
- nazwę i adres Producenta,
- masę netto,
- numer Aprobaty Technicznej ITB (AT-15-6666/2010),
- numer i datę wystawienia krajowej deklaracji zgodności,
- nazwę jednostki certyfikującej,
- znak budowlany.

Sposób oznakowania znakiem budowlanym powinien być zgodny z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 11 sierpnia 2004 r. w sprawie systemów oceny zgodności, wzoru deklaracji zgodności oraz sposobu znakowania wyrobów budowlanych dopuszczonych do obrotu i stosowania w budownictwie (DZ. U. Nr 113/98, poz. 728).

Opakowania zawierające suchą mieszankę zaprawy PAGEL V1/40 powinny być przechowywane w pomieszczeniach suchych, w temperaturze dodatniej i transportowane w sposób zabezpieczający je przed zawilgoceniem i uszkodzeniami mechanicznymi.

5. OCENA ZGODNOŚCI

5.1. Zasady ogólne

Zgodnie z art. 4, art. 5 ust. 1, p. 3 oraz art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych (Dz. U. Nr 92/2004, poz. 881) wyrób, którego dotyczy niniejsza Aprobata Techniczna, może być wprowadzany do obrotu i stosowany przy wykonywaniu robót budowlanych w zakresie odpowiadającym jego właściwościom użytkowym i przeznaczeniu, jeżeli Producent dokonał oceny zgodności, wydał krajową deklarację zgodności z Aprobata Techniczną AT-15-6666/2010 i oznakował wyrób znakiem budowlanym, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 11 sierpnia 2004 r. w sprawie sposobów deklarowania zgodności wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakiem budowlanym (Dz. U. Nr 198/2004, poz. 2041) oceny zgodności wyrobów dokonuje Producent stosując system 2+.

W przypadku systemu 2+ oceny zgodności, Producent może wystawić krajową deklarację zgodności z Aprobataą Techniczną AT-15-6666/2010 na podstawie:

- a) zadania producenta:
  - wstępnego badania typu,
  - zakładowej kontroli produkcji,
  - badań gotowych wyrobów (próbek) pobranych w zakładzie produkcyjnym, prowadzonych przez producenta zgodnie z ustalonym planem badań, obejmującym badania wg p. 5.4.3,
- b) zadania akredytowanej jednostki:
  - certyfikacji zakładowej kontroli produkcji na podstawie: wstępnej inspekcji zakładu produkcyjnego i zakładowej produkcji oraz ciągłego nadzoru, oceny i akceptacji zakładowej kontroli produkcji.

5.2. Wstępne badanie typu

Wstępne badanie typu jest badaniem potwierdzającym wymagane właściwości techniczno-użytkowe, wykonywanym przed wprowadzeniem wyrobu do obrotu.

Wstępne badanie typu obejmuje:

- a) czas zachowania właściwości roboczych,
- b) wytrzymałość na zginanie,
- c) wytrzymałość na ściskanie,
- d) skurcz,
- e) pęcznienie,
- f) mrozoodporność,
- g) stężenie naturalnych pierwiastków promieniotwórczych.

Badanie, które w procedurze aprobacyjnej było podstawą do ustalenia właściwości techniczno-użytkowych wyrobu stanowi wstępne badanie typu w ocenie zgodności.

5.3. Zakładowa kontrola produkcji

Zakładowa kontrola produkcji obejmuje:

- 1) specyfikację i sprawdzanie surowców i składników,
- 2) kontrolę i badania w procesie wytwarzania oraz badania gotowych wyrobów (p. 5.4.2), prowadzone przez Producenta według zasad i procedur określonych w dokumentacji zakładowej kontroli produkcji, dostosowanych do technologii produkcji i zmierzających do uzyskania wyrobów o wymaganych właściwościach.

Kontrola produkcji powinna zapewniać, że wyrób jest zgodny z Aprobata Techniczną ITB AT-15-6666/2010. Wyniki kontroli produkcji powinny być systematycznie rejestrowane. Zapisy rejestru powinny potwierdzać, że wyrób spełnia kryteria oceny zgodności. Każda partia wyrobu powinna być jednoznacznie zidentyfikowana w rejestrze badań i dokumentach handlowych.

5.4. Badania gotowych wyrobów

5.4.1. Program badań. Program badań obejmuje:

- a) badania bieżące,
- b) badania okresowe.

5.4.2. Badania bieżące. Badania bieżące obejmują sprawdzenie:

- a) wyglądu zewnętrznego,
- b) wytrzymałości na zginanie,
- c) wytrzymałości na ściskanie.

5.4.3. Badania okresowe. Badania okresowe obejmują sprawdzenie:

- a) gęstości nasypowej w stanie luźnym,
- b) konsystencji,
- c) czasu zachowania właściwości roboczych,
- d) nasiąkliwości.

5.5. Częstotliwość badań

Badania bieżące powinny być prowadzone zgodnie z ustalonym planem badań, ale nie rzadziej niż dla każdej partii wyrobów. Wielkość partii wyrobów powinna być określona w dokumentacji zakładowej kontroli produkcji.

Badania okresowe powinny być wykonywane nie rzadziej niż raz na trzy lata.

5.6. Metody badań

Badania właściwości określonych w p. 5.2 i 5.4 powinny być wykonane według norm podanych w kol. 4 tablicy 1 oraz poniższych opisów. Wyniki badań należy porównać z odpowiednimi wymaganiami podanymi w kol. 3 tej tablicy.

5.6.1. Sprawdzenie wyglądu zewnętrznego. Wygląd zewnętrzny suchej mieszanki sprawdza się przez oględziny okiem nieuzbrojonym w świetle dziennym z odległości od 0,3 do 0,5 m.

5.6.2. Sprawdzenie skurczu i pęcznienia. Badania przeprowadza się na beleczkach o wymiarach $4 \times 4 \times 16$ cm, z czopami. Próbki przeznaczone do badań skurczu przechowywane są w warunkach laboratoryjnych w temperaturze $20 \pm 2^\circ\text{C}$ i wilgotności względnej powietrza $50 \div 65\%$. Próbki przeznaczone do badania pęcznienia przechowywane są w wodzie o temperaturze $20 \pm 2^\circ\text{C}$. Długości próbek, między zewnętrznymi powierzchniami czopów, mierzy się za pomocą aparatu Graf-Kaufmana. Kolejne pomiary długości próbek należy wykonywać po rozformowaniu po 3, 7, 14, 28 i 90 dniach dojrzewania.

Wielkość jednostkowego skurczu lub pęcznienia a_d po okresie „d” dni, oblicza się w ‰ według wzoru:

$$a_d = \frac{l_1 - l_d}{160} \cdot 1000$$

gdzie:

l_1 – wynik pierwszego pomiaru próbki, mm

l_d – wynik pomiaru próbki po okresie „d” dni ($d = 3, 7, 14, 28, 90$ dni), mm

5.6.3. Sprawdzenie mrozoodporności. Badanie mrozoodporności przeprowadza się na 18 beleczkach o wymiarach $4 \times 4 \times 16$ cm, wykonanych z badanej zaprawy. Podczas dojrzewania próbki przechowywane są w warunkach laboratoryjnych w temperaturze $20 \pm 2^\circ\text{C}$ i wilgotności względnej powietrza $50 \div 65\%$. 12 beleczek przeznaczonych do zamrażania i odmrażania w wodzie i 2% roztworze soli, a pozostałe próbki (świadki) – do badań kontrolnych.

Wszystkie próbki przed badaniem suszy się do stałej masy, waży z dokładnością do 1 g, a następnie zanurza w wodzie do pełnego nasycenia (według normy PN-85/B-04500). Po nasyceniu wodą 12 beleczek, przeznaczonych do zamrażania, wkłada się na 4 h do komory zamrażalniczej o temperaturze $-20 \pm 2^\circ\text{C}$. Następnie 6 beleczek umieszcza się na 2 h w wannie z wodą, a 6 w 2% roztworze soli w celu odmrożenia. Temperatura wody i temperatura roztworu soli powinna wynosić $20 \pm 2^\circ\text{C}$. W ten sposób należy przeprowadzić 150 cykli zamrażania i odmrażania próbek.

Przez cały okres trwania ww. cykli badawczych próbki świadki powinny być przechowywane w wodzie o temperaturze $20 \pm 2^\circ\text{C}$.

Po zakończeniu cykli badawczych wszystkie beleczki (w tym świadki) należy poddać oględzinom, wysuszyć do stałej masy i zważyć w celu określenia ubytku masy, a następnie zbadać ich wytrzymałość na zginanie i ściskanie wg PN-85/B-04500.

5.7. Pobieranie próbek do badań

Próbki do badań należy pobierać zgodnie z normą PN-83/N-03010.

5.8. Ocena wyników badań

Wyprodukowany wyrób należy uznać za zgodny z wymaganiami, jeżeli wyniki wszystkich badań są pozytywne.

6. USTALENIA FORMALNO-PRAWNE

6.1. Aprobata Techniczna ITB AT-15-6666/2010 zastępuje Aprobata Techniczną ITB AT-15-6666/2005.

6.2. Aprobata Techniczna ITB AT-15-6666/2010 jest dokumentem stwierdzającym przydatność zaprawy zalewowej PAGEL V1/40 do stosowania w budownictwie w zakresie wynikającym z postanowień Aprobaty.

Zgodnie z art. 4, art. 5 ust. 1, pkt. 3 oraz art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych (Dz. U. Nr 92/2004, poz. 881) wyrób, którego dotyczy niniejsza Aprobata Techniczna, mogą być wprowadzone do obrotu i stosowane przy wykonywaniu robót budowlanych w zakresie odpowiadającym ich właściwościom użytkowym i przeznaczeniu, jeżeli Producent dokonał oceny zgodności, wydał krajową deklarację zgodności z Aprobata Techniczną ITB AT-15-6666/2010 i oznakował wyrób znakiem budowlanym, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

6.3. Aprobata Techniczna ITB nie narusza uprawnień wynikających z przepisów o ochronie własności przemysłowej, a w szczególności obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 13 czerwca 2003 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. – Prawo własności przemysłowej (Dz. U. Nr 119, poz. 1117). Zapewnienie tych uprawnień należy do obowiązków korzystających z niniejszej Aprobaty Technicznej ITB.

6.4. ITB wydając Aprobata Techniczną nie bierze odpowiedzialności za ewentualne naruszenie praw wyłącznych i nabytych.

6.5. Aprobata Techniczna nie zwalnia Producenta od odpowiedzialności za prawidłową jakość wyrobu, a wykonawców robót budowlanych od odpowiedzialności za właściwe jego zastosowanie.

6.6. W treści wydawanych prospektów i ogłoszeń oraz innych dokumentów związanych z wprowadzeniem do obrotu i stosowaniem w budownictwie zaprawy zalewowej PAGEL V1/40, należy zamieszczać informację o udzielonej temu wyrobowi Aprobacie Technicznej ITB AT-15-6666/2010.

7. TERMIN WAŻNOŚCI

Aprobata Techniczna ITB AT-15-6666/2010 jest ważna do 22 listopada 2015 r.

Ważność Aprobaty Technicznej ITB może być przedłużona na kolejne okresy, jeżeli jej Wnioskodawca, lub formalny następca, wystąpi w tej sprawie do Instytutu Techniki Budowlanej z odpowiednim wnioskiem nie później niż 3 miesiące przed upływem terminu ważności tego dokumentu.

K o n i e c

INFORMACJE DODATKOWE

Normy i dokumenty związane

- PN-EN 1015-3:2000 *Metody badań zapraw do murów. Część 3: Określenie konsystencji świeżej zaprawy (za pomocą stolika rozplwywu)*
- PN-EN 1015-9:2001 *Metody badań zapraw do murów. Część 9: Określenie czasu zachowania właściwości roboczych i czasu korekty świeżej zaprawy*
- PN-EN 1015-11:2001 *Metody badań zapraw do murów. Część 11. Określenie wytrzymałości na zginanie i ściskanie stwardniałej zaprawy*
- PN-EN 1097-3:2000 *Badania mechanicznych i fizycznych właściwości kruszyw. Oznaczanie gęstości i jamistości*
- PN-85/B-04500 *Zaprawy budowlane. Badanie cech fizycznych i wytrzymałościowych*
- PN-83/N-03010 *Statystyczna kontrola jakości. Losowy wybór jednostek produktu do próbkki*
- Instrukcja ITB Nr 234 *Wytyczne badania promieniotwórczości naturalnej surowców i materiałów budowlanych*

Raporty, sprawozdania z badań, klasyfikacje

- 1) LB-119/04. Raport z badań zaprawy V1/40 PAGEL. Zakład Betonu ITB, Warszawa
- 2) IBDiM-TWm-B-37922005/zz/W-1512. Wyniki badań zaprawy zalewowej PAGEL V1/40. Filia Wrocław, Ośrodek Badań Mostów, Betonów i Kruszyw IBDiM, Żmigród-Węglewo
- 3) 13/2010. Badania okresowe materiału PAGEL V1/40. Instytut Budownictwa. Politechnika Wrocławska
- 4) HR/B/15/2004. Świadectwo z zakresu higieny radiacyjnej. Zakład Ochrony Radiologicznej i Radiobiologii PZH, Warszawa

Instytut Techniki Budowlanej

ISBN 978-83-249-3285-6